

Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Veier til forandring	11
Innledning	11
Bakgrunnen for ungdommenes problemer	13
Tiltak i barnevernsprosjektet	14
Ethiske spørsmål	14
Innholdet i boken	15
Kapittel 2 Hvordan går det med 30-åringene?	16
Innledning	16
Kriterier for vurdering av livssituasjonen	17
Hva vil det si at det går meget bra?	18
Hva vil det si at det går bra?	19
Hva betyr det at det går delvis bra/delvis dårlig?	20
Hva betyr det at det går dårlig?	21
Hvordan lever ungdommene som 30-åringene?	23
Oversikt	24
Kvinner og menn	25
Livssituasjon til dem som lever	27
Dødsfall	35
Forløp, kjønn og livsløp	37

Kapittel 3 Forskningskunnskap om hva som hjelper	39
Nordiske oppsummeringer.	39
Et utvalg aktuelle undersøkelser	42
Metaanalyser	44
Kapittel 4 Forhold som gir en sjanse til positiv utvikling	47
Kjønn.	47
Rusbruk i hjemmet	48
Ungdommenes atferdsproblemer	49
Barnevernstiltakenes betydning	50
Parforhold	52
Sammenfatning og drøfting	53
Kapittel 5 Forsterkede fosterhjem. Hva har hatt betydning for ungdommene?	56
Innledning	56
Hva menes med forsterket fosterhjem? Mangfold og variasjon.	57
Jevnaldrendes betydning	58
Tilpasningen i fosterhjemmet.	59
Mønster 1: «Jeg likte meg ikke noe særlig, men det var allikevel bra.»	59
Mønster 2: Forhandlingsrom, gode relasjoner og samtaler	62
Å komme inn i et positivt spor.	65
Kapittel 6 Betydningsfulle eller signifikante andre.	68
Foreldrene er de første	69
Ulike kvaliteter.	70
Lengsel etter nærhet og intimitet	72
Å konstruere et verdig selv	73
Definisjon av situasjonen	74
Kapittel 7 Kollektiver for ungdom med rusproblemer	77
Beskrivelser av kollektivene	77
Den vanskelige starten	80
Fysisk jobbing, aktiviteter og turer	81
Samlinger og diskusjoner	82
Livsløpene – ulike mønstre.	85
Mønster 1: Motstand, dobbeltliv og «den hjemkomne datter».	86

Mønster 2: «Kollektivet har redda livet mitt.»	93
Refleksjoner	96
Betydningsfulle prosesser ved å bo på behandlingskollektiv	98
Kapittel 8 Ungdomsinstitusjoner og lokale tiltak	102
Institusjon som barnevernstiltak.	102
Samhold mellom ungdommene og læring av kriminalitet	103
Maktesløshet og flytting.	105
For lite kontakt med de voksne i personalet.	106
Hverdagslivet i en institusjon er krevende	107
Å komme hjem til lokalmiljøet – stigma	109
Betydningen av stabile voksne som signifikante andre	109
Å klare å «holde på» ungdommene.	110
Lokale tiltak – vanskelig å følge opp rusbruk og lovbrudd	111
Kapittel 9 Ulike veier for kvinner og menn	115
Innledning	115
Mønstre for kvinnene.	117
Å gjøre seg til kvinne – intimitet og fellesskap	117
Mønstre for kvinner som har en vanskelig livssituasjon	120
Mønstre for kvinner det går bra med	123
Mønstre for mennene.	127
Å gjøre seg til mann – bevegelse og spenning.	127
Mønstre for mennene det går dårlig med.	128
Mønstre for mennene som blir sosialt tilpasset.	133
Konklusjon	138
Å komme bort fra dårlige venner og etablere forhold til voksne som lever vanlig	138
Omsorgen for barn	138
Utdanning og økonomi	139
Parforhold til en «streit» partner.	140
«Human agency»/egen vilje og bestemmelse	141
Kapittel 10 Forholdet til foreldrene	142
Innledning	142
Analyse.	143
Forestillingen om den gode familien	143
Fra konflikter til andre former for relasjoner	146
Relasjoner som skifter over tid	149

Kompleksitet og mangfold	149
Identitetsprosjekt	151
Kapittel 11 Avslutning og sammendrag	153
Over halvparten har klart seg bra	153
Hvilken hjelp virker?	154
Forsterkede fosterhjem og behandlingskollektiver gir en sjanse	155
Stabile voksne – signifikante andre	156
Forsoning med foreldre	157
Parforhold	157
Varig vernede bofellesskap	158
Det korte og det lange perspektivet	158
Vedlegg	160
Litteratur	162
Register	170